

Врз основа на член 10 став 1 од Законот за основање на Македонска академска истражувачка мрежа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 124/2011, 47/2011 и 41/2014), член 36 од Правилникот за организацијата и управувањето со врвните национални интернет-домени („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.252/2024), Управниот одбор донесе

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА НА ОВЛАСТЕНИТЕ РЕГИСТРАТОРИ НА МАРнет

Предмет на општи услови

Член 1

Со овие Општи услови за работа на овластените регистратори на МАРнет (во натамошниот текст: „Општи услови“) се уредуваат условите за стекнување статус и начин на работа на овластените регистратори во рамките на националните интернет-домени доделени на управување на македонската академска истражувачка мрежа МАРнет како јавна установа која врши дејност од јавен интерес (во натамошниот текст: „МАРнет“).

Дефиниции на основните поими

Член 2

Овластен регистратор на МАРнет (понатаму: ОР) е правно лице со седиште во Република Северна Македонија, овластен од МАРнет да врши операции со националните интернет-домени.

Активностите за операција со националните интернет-домени подразбираат: регистрација на име на национален интернет-домен, промена на податоците за регистрација на име на националните интернет-домени, пренос на име на националните интернет-домени помеѓу ОР, пренос на регистрациите на име на националните интернет-домени помеѓу регистрантите, престанок регистрација на името на националниот интернет-домен и други работи.

Моделот на договор за пренесување на правото за вршење на операции со националните интернет-домени подетално ги регулира правата и обврските на договорните страни, а го усвојува Управниот одбор на МАРнет.

Административните и техничките услови за вршење на операции со националните интернет-домени е акт кој подетално ги регулира условите за стекнување статус на ОР и работата на ОР. МАРнет може да донесе и други акти кои подетално ја регулираат работата на ОР.

Апликацијата за работата на ОР е програмски пакет кој е развиен или обезбеден од ОР и кој го користи заради извршување на операции со националните интернет-домени и административните работи поврзани со вршењето на операции со националните интернет-домени.

Машинскиот интерфејс за комуникација со Системот за вршење на операции со националните интернет-домени на МАРнет претставува автоматизиран начин на комуникација со користење на

стандардниот протокол ЕРР кој му овозможува на ОР директен пристап до информацискиот систем на МАРнет, во согласност со техничките спецификации на МАРнет, за реализација на операциите со националните интернет-домени.

Администраторот е лице овластено од ОР да врши административни задачи во врска со вршењето на операциите со националните интернет-домени и користење на административната апликација за ОР со сите достапни функционалности.

Операторот е лице овластено од ОР да врши операции со националните интернет-домени во рамките дефинирани во корисничката документација на Системот за вршење на операција со националните интернет-домени.

Поднесување на барањето за стекнување статус на овластен регистратор во МАРнет

Член 3

Правното лице кое има намера да стане ОР поднесува до МАРнет барање за стекнување статус на ОР, на образец чија содржина е регулирана со Техничките и административните услови.

Со поднесување на барањето за стекнување статус на ОР, барателот изјавува дека е запознаен и дека ги прифаќа сите акти со кои е уредено вршењето на операции со националните интернет-домени.

Член 4

По поднесувањето на документацијата, МАРнет врши проверка на исполнувањето на техничките и административните услови и доколку е потребно, дава насоки за имплементација на процесите за вршење на операции со домени.

Администраторот и операторите на ОР мора да покажат соодветно ниво на разбирање на системот на националните интернет-домени и актите на МАРнет кои ја регулираат областа за вршење на операции со националните интернет-домени.

Исполнување на условите за склучување Договор

Член 5

Во рок од 60 (шеесет) дена од датумот на поднесување на барањето за стекнување статус ОР, подносителот е должен да ги исполни пропишаните услови и да му овозможи на МАРнет да изврши проверка дали условите се исполнети.

Доколку барателот не ги исполнува пропишаните услови или не му овозможи на МАРнет да ја изврши проверката, МАРнет ќе го одбие барањето.

Врз основа на поднесеното барање и извршените проверки, МАРнет одлучува дали ќе склучи Договор за пренесување на правото за вршење на операции со националните интернет-домени (во натамошниот текст: Договор) со барателот.

МАРнет ќе склучи Договор со правното лице подносител на барањето за стекнување на статус ОР доколку се исполнети условите пропишани со Техничките и административните услови и другите акти

на МАРнет.

Договор за пренесување на правото за вршење на операции со националните интернет-домени

Член 6

Со склучување на договор со МАРнет, барателот се стекнува со статус ОР, т.е. со право да врши операции со националните интернет-домени за регистранти, во согласност со одредбите од овие Општи услови и другите законски и подзаконски акти кои се од значење за вршење на операции со националните интернет-домени.

МАРнет има право да склучува договори за пренесување на правото за вршење на операции со националните интернет-домени со неограничен број на ОР.

На својата веб страна МАРнет објавува листа на ОР, адреси и нивните веб-локации.

Член 7

Договорот за пренесување на правото за вршење на операции со националните интернет-домени се склучува за време од една година од денот на неговото потпишување.

Доколку не се променети условите под кои е потпишан договорот и по истекот на годината за која е потпишан, се смета дека истиот автоматски продолжува за уште една година.

Систем за регистрација на име на интернет-домен

Член 8

МАРнет обезбедува извршување на активностите за вршење на операции со националните интернет-домени преку системот за вршење на операции со националните интернет-домени, до кој се пристапува во согласност со техничките услови.

Операциите со националните интернет-домени се вршат во согласност со Правилникот за организацијата и управувањето со националните интернет-домени и техничката документација на Системот за вршење на операции со националните интернет-домени.

Комуникација помеѓу МАРнет и ОР

Член 9

Комуникацијата на ОР со МАРнет се врши во согласност со процедурите пропишани од страна на МАРнет. ОР е должен навремено да одговори на пораките што ги добива од МАРнет.

ОР е должен да ги доставува и во секое време да ги одржува ажурирани податоците за контакт со лицата задолжени за контакт со МАРнет. ОР е должен во рок од 5 (пет) работни дена да го извести МАРнет за статусните промени на ОР кои се важни за извршување на операции со националните интернет-домени, а особено да го информира за промени во седиштето, адресата за е-пошта, телефонот за контакт итн.

Доколку ОР не постапи на начин пропишан во претходниот став, МАРнет има право еднострано да го раскине договорот со ОР.

Инфраструктура за вршење на операции со националните интернет-домени

Член 10

Инфраструктурата за вршење на операции со националните интернет-домени мора да биде под целосна административна и техничка контрола на ОР.

ОР треба да преземе максимални мерки, во согласност со важечките правила на професијата, од страна на обучено стручно лице, за да обезбеди сигурно и безбедно функционирање на инфраструктурата што ја користи за вршење на операции со националните интернет-домени.

ОР е должен да ги пријави до МАРнет сите информации до кои ќе дојде за инциденти или можности за нарушување на безбедноста на системот на ОР кој се поврзува и го користи Системот за завршење на операции со националните интернет-домени, како и информациите до кои ќе дојде, а кои се однесуваат на безбедноста на Системот за вршење на операции со националните интернет-домени.

Ако ОР не го извести МАРнет во периодот кога може да се спречи нарушување на безбедноста, МАРнет може еднострано да го раскине договорот со ОР, да му оневозможи пристап на ОР до Системот за вршење на операции со националните интернет-домени и да побара од ОР да ја надомести штетата.

Настап на пазарот

Член 11

Во својот настап на пазарот, ОР е должен да обезбеди ефикасна, точна и квалитетна услуга, земајќи ги предвид интересите на регистрантите.

ОР ќе се однесува во согласност со најдобрите практики на добар бизнисмен во своето претставување на пазарот и ќе се воздржува од прикажување информации кои би можеле да ги доведат во заблуда регистрантите.

ОР нема да врши нелојална конкуренција кон други ОР и нема да презентира непроверени податоци за работата на другите ОР и МАРнет.

ОР нема во свое име да се занимава со регистрација на имиња на националните интернет-домени кои се предмет на овие Општи услови, со цел нивна понатамошна препродажба.

Доколку ОР постапи спротивно на одредбите на Правилникот, Општите услови или Техничките услови, МАРнет може да започне процедура за раскинување на договорот или да го оневозможи пристапот на ОР до Системот за вршење на операции со домени.

Одговорност на ОР

Член 12

ОР сноси одговорност за штетата што настанала како резултат на неговиот пропуст при вршење на операции со националните интернет-домени или настапи на пазарот во врска со тие работи.

Информирање и поддршка на корисниците

Член 13

ОР има обврска навремено, точно и целосно да ги запознае регистрантите со важечките законски и подзаконски акти кои ги регулираат прашањата за вршење на операции со националните интернет-домени и да обезбеди потврда за согласноста на регистрантот со тие услови.

ОР е должен да има веб-локација со основните информации за операции со националните интернет-домени, тарифник за извршување на операции со интернет-домени и други податоци во согласност со овие Општи услови.

ОР ќе го истакне на видливо место знакот на МАРнет на својата веб-локација, кој упатува на веб-локацијата на МАРнет со значајни акти и информации за регистрацијата на име на домен.

ОР е должен да им обезбеди поддршка на корисниците во врска со вршење на операции со националните интернет-домени и на својата веб-локација да ги наведе информациите за контакт за службата за поддршка, како и работното време на таа служба. ОР е должен да дава поддршка редовно и да одговора на барањата навремено, односно најдоцна 24 часа по поставувањето на барањето во текот на работните денови, односно во рок од 24 часа од следниот работен ден доколку барањето е испратено во неработен ден.

Средства за извршување на операции со националните интернет-домени

Член 14

За вршење на операции со националните интернет-домени, на месечно ниво, МАРнет доставува фактура до Овластениот Регистрар.

ОР е должен да врши уплати на сметката на МАРнет според упатствата добиени од МАРнет. Ако плаќањето не содржи точни податоци за уплатата, МАРнет не е одговорен за доцнење во евидентирањето на уплатата.

Член 15

Висината на надоместокот што го наплаќа МАРнет за вршење на операции со националните интернет-домени се утврдува со Тарифникот на МАРнет.

МАРнет ќе ги информира ОР преку е-пошта и преку својата веб-локација за промените на Тарифникот, и тоа најмалку 30 дена пред стапувањето на сила на промените.

Задолжителна услуга

Член 16

ОР има обврска да им ги понуди на регистрантите сите услуги кои се однесуваат на вршење на операции со националните интернет-домени кои ги обезбедува МАРнет.

ОР има право да понуди регистрација на име на националните интернет-домени заедно со своите други производи и услуги, но е должен на регистрантите да им овозможи и индивидуална регистрација на име на националните интернет-домени, без условување за други свои производи или услуги.

Прибирање на податоци и обработка на Барања

Член 17

ОР е должен да обезбеди еднаков третман на регистрантите и обработка на барањата на регистрантите да ја прави без одложување.

ОР е должен да обезбеди обработка на уредно поднесените барања на регистрантите во текот на истиот работен ден, доколку барањето е поднесено до пладне, или следниот работен ден, доколку барањето е поднесено после пладне.

ОР е должен да ја провери точноста на податоците и документите добиени од регистрантите, како и да ги предупреди регистрантите за можните последици од доставување на лажни, неточни или нецелосни податоци и документи.

При вршење на операции со националните интернет-домени, ОР ќе постапува исклучиво по налог на регистрантите. Доколку ОР не е регистрант на националниот интернет домен, тој може да биде наведен како административен или технички контакт само со согласност или на барање на регистрантот.

Можност за избор на друг ОР

Член 18

ОР е должен, врз основа на барање на регистрантот, да овозможи избор на друг ОР (во натамошниот текст: "нов ОР") за имињата на националните интернет-домени кои регистрантот ги регистрирал или ги продолжил преку тој ОР.

ОР е должен да соработува со регистрантот, со новиот ОР и МАРнет во процесот на пренос на името на националниот интернет домен. ОР нема право да ја условува промената на ОР со какви било услови, вклучително и со наплатата.

Надзор на работата на ОР

Член 19

МАРнет врши надзор над работата на ОР, нивниот однос кон регистрантите со примена на овие Општи

услови и другите важечки законски и подзаконски акти на МАРнет.

ОР е должен да постапува согласно одредбите од овие Општи услови и другите важечки законски и подзаконски акти на МАРнет за периодот на целото времетраење на договорот.

Член 20

Доколку ОР претрпи безбедносен инцидент, неоправдано го оптоварува или го попречува правилното функционирање на мрежата и услугите на МАРнет, ја загрозува техничката стабилност на интернетот или на друг начин врши повреда на одредбите од договорот, МАРнет има право, без претходна најава и без можност за обештетување, да го оневозможи пристапот на ОР до Системот за вршење на операции со националните интернет-домени.

Давањето лажни информации за техничките недостатоци на МАРнет од страна на ОР ќе се смета за прекршување на овие Општи услови и услов за раскинување на Договорот.

МАРнет по писмен пат преку е-пошта ќе ги опомене ОР за прекршување на овие Општи услови, додека известувањето за раскинување на договорот ќе го достави преку препорачана пошта.

Деловна тајна и сопственост над податоците

Член 21

Сите податоци, спецификации и апликации кои МАРнет ќе ги достави до ОР се во сопственост на МАРнет.

Во случај на раскинување на Договорот за пренесување на правото за вршење на операции со националните интернет-домени, ОР е должен да ги врати сите податоци, спецификации и апликации добиени од МАРнет, како и да ги уништи сите копии.

ОР трајно ќе ги третира сите административни и технички процедури и спецификации поврзани со вршење на операции со националните интернет-домени и другите податоци кои ќе ги добие од МАРнет, како деловна тајна, освен кога се работи за податоци кои се веќе јавно достапни или податоци кои ги доставува на основа на поединечен акт на надлежниот државен орган.

ОР ги третира како деловна тајна сите барања што ги добива од подносителите на барање за обновување на регистрацијата на доменот. МАРнет, во согласност со своите акти, има право да објавува статистички извештаи за извршената регистрација на имињата на националните интернет-домени, вклучувајќи и статистички податоци за ОР.

Заштита на личните податоци на регистрантите

Член 22

ОР е должен да постапува со личните податоци на регистрантите на имиња на национални интернет-домени во согласност со Законот за заштита на личните податоци, подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон како и законските и подзаконски акти на МАРнет.

Личните податоци кои ќе ги собере при вршењето на операции со националните интернет-домени ОР нема да ги користи за други цели, ниту пак ќе ги отстапи на трети лица, освен по налог на надлежните државни органи издадени во согласност со важечкиот закон.

Измени и дополнувања на Општите услови или техничките спецификации

Член 23

МАРнет го задржува правото во секое време да прави измени и дополнувања на овие Општи услови и техничките спецификации и е должен да ги извести ОР за овие промени најмалку 30 (триесет) дена пред нивното влегување во сила, односно 45 (четириесет и пет) дена во случај на промени на техничките спецификации кои бараат промени во системите за вршење на операции со националните интернет-домени со ОР. Доколку ОР се согласи со донесените измени и дополнувања на техничките спецификации за вршење на операции со националните интернет-домени, должен е да го усогласи сопствениот систем со усвоените измени до датумот на нивното влегување во сила.

ОР кој не се согласува со донесените измени и дополнувања, доставува до МАРнет писмена изјава за тоа, што се смета за еднострано раскинување на Договорот за пренесување на правото за вршење на операција со националните интернет-домени.

Јазик и решавање спорови

Член 24

Овие Општи услови се на македонски јазик. Доколку текстот на Општите услови е достапен на некој друг јазик, меродавна ќе биде верзијата на македонски јазик.

МАРнет и ОР ќе настојуваат да ги решат сите евентуални спорови преку преговори и по мирен пат. Доколку со преговори не може да се дојде до решение на спорот, надлежен е Основен Граѓански Суд Скопје.

Стапување на сила и почеток на примена на Општите услови

Член 25

Овие Општи услови стапуваат на сила и почнуваат да се применуваат во рок од 30 (триесет) дена од датумот на објавување на веб-локацијата на МАРнет. По стапување во сила на овие Општи услови важечките договори со ОР остануваат во сила.

Со стапувањето во сила на овие Општи услови, престанува да важи Одлуката за утврдување на општи услови за работа на регистратор од 27.11.2015 година.

Управен одбор на МАРнет

Претседател

Проф д-р Иван Чорбев

Во Скопје,